

ASENDUSHOOLDUSE SPETSIALISTIDE KOOLITAMINE

Euroopa algatus asendushoolduse spetsialistide koolitamiseks

Sissejuhatus – laste õiguste tagamine

Üks teemadest, mis tõstetati riiklikes ja rahvusvahelistes debattides laste hoolekandesektori reformimise käsitlemisel (mida on nimetatud ka deinstitutionaliseerimiseks – De-I), oli vajadus pöörata tähelepanu sellele, kuidas kujunevad ja arenevad elukutseliste hooldajate ja hooldatavate laste vahelised suhted.

Uuring, mille teostas SOS oma partneritega neljas riigis¹, toob välja asendushoolduse spetsialistide olulise rolli hooldusel olevate laste kohanemisvõime, oskuste ja võimete arendamisel, et parandada nende elukvaliteeti hooldusesoleku kestel ja pärast seda.

Euroopa Nõukogu ja SOS Lastekülad algatasid selle tähtsa aspekti esiletoomiseks projekti “*Laste õiguste tagamine – juhend asendushoolduse spetsialistidele*”.

Juhendi eesmärk on aidata asendushoolduse spetsialistidel mõista vajadust järgida oma töös laste õiguseid. See juhend töötati välja rahvusriiklikul tasandil 2013. aastal toimunud nõupidamistel, mis hõlmas hoolekandespetsialistide ja asendushoolduses elanud noorte kogemusi.

Asendushoolduse spetsialistide suutlikkuse suurendamine

Meie praegune projekt “Koolitus spetsialistidele, kes töötavad asendushoolduses elavate lastega” tugineb “Laste õiguste tagamise” juhendile. See on suunatud hoolduses elavate laste ja noorte õiguste tagamisele nii hooldusel elamise ajal kui ka iseseisva elu alustamisel. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb võimaldada 800 asendushooldustöötajale koolitus teemal, kuidas järgida laste õiguste põhist lähenemist oma töös.

Projekti kaasrahastatakse Euroopa Komisjoni põhiõiguste ja kodakondsuse programmist ning seda rakendavad rahvusvahelises ja siseriiklikus partnerluses SOS Lastekülad, Euroopa Nõukogu, *Eurochild*, SOS Lastekülade riiklikud ühendused ja nende kohalikud partnerid kaheksas Euroopa Liidu riigis: Bulgaarias, Horvaatias, Eestis, Prantsusmaal, Ungaris, Itaalias, Lätis ja Rumeenias.

Projekti tegevused

Projekti rakendamiseks toimuvad riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil alljärgnevad tegevused:

1. Asendushoolduse spetsialistide koolitamise käsiraamatu väljatöötamine

Euroopa ekspertrühm, mis koosneb laste õiguste ja asendushoolduse spetsialistidest ning noortest, kellel on asendushooldusel elamise kogemus, koostab 2015. aastal käsiraamatu, mis on mõeldud kasutamiseks riiklikele koolitajatele, kes omakorda hakkavad tegelema asendushoolduse spetsialistide väljaõpetamisega.

2. Rahvusvahelise väljaõppe organiseerimine siseriiklikele koolitajatele

---

¹ SOS Children's Villages International (2012) *When care end – Lessons from peer research*,

Koolitus korraldatakse koostöös Euroopa Nõukoguga 2015. aasta novembris ning see annab 27-le siseriiklikule koolitajale ja projektikoordinaatorile vajalikud oskused ja teabe, et välja õpetada erineva ametialase, kultuurilise ja rahvusliku taustaga spetsialiste. Rahvusvaheline ja mitmekesise kultuuritaustaga õpikeskkond on niihästi õpperuum kui ka kogemuste vahetamise koht osalejatele.

3. Siseriiklik ettevalmistus ja koolituste rakendamine

Kõigis kaheksas riigis korraldatakse neli kuni kuus riiklikku koolitust, mille sihtgrupiks on kuni 100 spetsialisti. Koolitused toimuvad 2016. aasta esimeses pooles.

4. Teadlikkuse tõstmine ja edendamine siseriiklikul ja Euroopa tasandil

Pärast riiklike koolituste toimumist aitavad asendushooldustöötajad ja koolitajad panustada riiklike ja Euroopa soovitude arendamisse asendushooldusetöötajate koolitamiseks, kuidas juhendada oma töös laste õigustest. Tehakse jõupingutusi, et muuta projektis õpitu tuntuks nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil, eelkõige suunatuna sidusrühmadele, kes vastutavad asendushoolduse spetsialistide alg- ja täiendõppe eest ning laste ja noorte asendushoolekande spetsialistide koolitusressursside leidmise, järelevalve ja hindamistööst. Projekti lõpetab Pariisis toimuv rahvusvaheline konverents, mis on planeeritud 2016. aasta novembrisse. See sündmus tähistab Euroopa soovitude kasutuselevõttu, mis toob esile kõik riiklikud soovitud, jätkusuutlikkuse tagamise tegevuskavad, hea tava, põhiprojekti tegevuste tulemused ja peamised järeldused.

Asendushoolduse kogemusega noori kaasatakse erinevatesse rollidesse (riiklike seirerühmade liikmetena, Euroopa ekspertgrupi liikmetena või konsultantidena riiklikul tasandil) kõikides eelnimetatud tegevustes.

Lühidalt, see ainulaadne projekt on suunatud püsiva muutuse esilekutsumiseks asendushoolduse spetsialistide koolitamisel, tõstes nende teadlikkust ja parandades oskuseid, et kohaldada oma töös laste õiguste järgimist hoolduses elavate laste ja noortega.

2016. aasta lõpuks saab valmis Euroopa käsiraamat ja koolituse metodoloogia, millega varustada lastehooldusega tegelevaid võrgustikke, et asendushoolduse spetsialiste välja õpetada.

Siseriiklikke ja Euroopa soovitusi sisaldav käsiraamat, mis tugineb üle 800 üksikisiku kogemusele, peaks innustama otsustajaid, et seada uusi kriteeriume hooldustöötajate koolitusele, mis kokkuvõttes parandab asendushoolduse kvaliteeti ja rõõmustab lapsi!

This project is co-funded by the Council of Europe and the EU Fundamental Rights & Citizenship Programme. The responsibility for the content lies solely with SOS Children's Villages International. The European Commission is not responsible for any information contained therein.